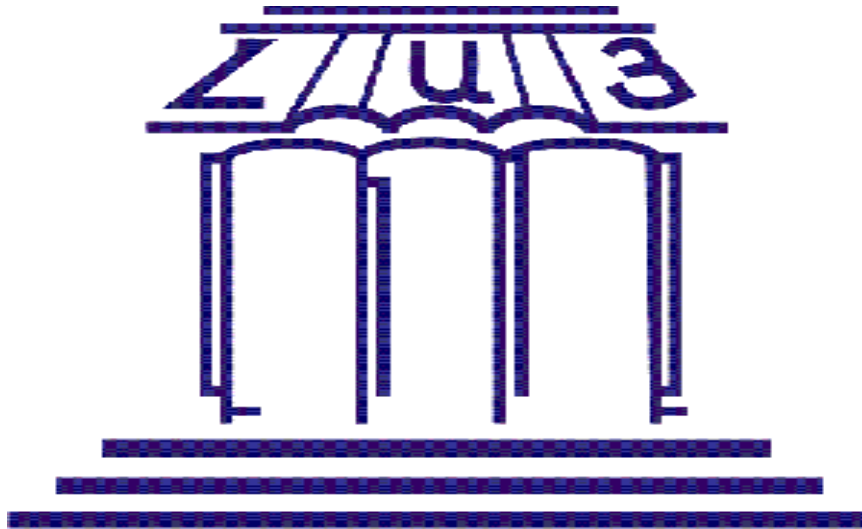

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

14659

891.99

9-61

2003

Printed in Turkey

ՆԵՐԵԼ ԵՒ ՄՈՌՆԱԼ

معارف عمومیہ نظارت جلیادسنگ ۱۶ ربع الاول ۳۰۶ و ۸
تشرین ثانی ۳۰۴ تاریخی و ۷۶۵ نومرونی رخصتنامہ سیلہ
نشر اولمشدر

مصارف آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولندرق
طبع اولمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՀԵԱՆ

1888

391.99

2-61

33 937-14. 4.

891-99

Printed in Turkey

8-61

5

ԱՄՆԵՐՆԵԼ ԵՒ ՄՈՌՆԱԼ

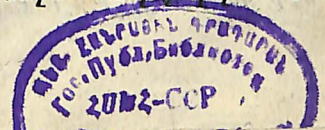
“Ուրախ եմ որ դարձեալ կը տեսնեմ քեզ եկեղեցին, Եղիսաբէթ,” ըսաւ Մարիամ իւր դրացիներէն մէկուն մինչ ի միասին Տէրովը տունէն կը դառնային պայծառ Կիրակի առաւօտ մը: “Ես չտեսայ քեզ անցեալ երկու Կիրակի օրերը, եւ վախցայ թէ բան մը պատահած է:”

“Ոչ, չնորհակալ եմ ձեռնէ, Տիկին,” պատասխանեց միւսը քիչ մը վարանելով, “ծիշդ այդպէս չէր բանը, այլ պատճառն այն էր որ կարող չեղայ կարգադրել տանս դործերը որ դայի:”

Եւ իւր շփոթելէն եւ լիովին պատասխանելու դժկամակութենէն յայտնի եղաւ թէ բան մը կար լեզուին տակը զոր թերեւս յայտնելու համար քաջալերութեան միայն սէտք ունէր: Եւ որովհետեւ այս ժամանակ գրեթէ բոլոր ժողովուրդը ցըրուած էր, Մարիամ որ ճշմարիտ բարեկամն էր բոլոր իւր դրացեաց, միտքը դրաւ այն գաղտնիքն յերեւան հանելու հնարը գտնել: Ուստի պատասխանեց կարեկից լեզուաւ, —

“Եղիսաբէթ, կ'ուզեմ հետդ քայլել ճամ-

6229
41 17108-58

բան քիչ մը տեղ, եւ եթէ ունիս նեղութիւն մը, օգնել քեզ եթէ կարող եմ:"

"Ոհ, Մարիամ," պատասխանեց Նզիսաբէթ, "ձիշդ նեղութիւն մը չէ ունեցածս, գէթ նոր բան չէ այն, բայց բոլորովին այն չար Յովսէփին հետ անցեալ ամառ ամուսնոյս ըրած կռուոյն պատճառաւ է: Յովսէփ իրաւ որ չար մէկն է, չար է," յաւելցուց տաքութիւնով մը, "եւ այրս բնաւ չունէր յանցանք: Եւ վստահ եմ թէ ամէն մարդ այնպէս պիտի ընէր եւ այնպէս պիտի ըսէր. Յովսէփին հետ իւր արժանեաց հակառակ կերպով վարուած են, եւ ուստի դարմանալի չէ որ այրս այսչափ վշտացած է:"

Կոիւ մը տեղի ունեցած էր եւ սաստիկ կոիւ՝ Նզիսաբէթի ամուսնոյն եւ Յովսէփի մէջտեղ, դոր Մարիամ գիտէր, բայց բնաւ չէր լսած թէ իրաւունքը որուն կողմն էր. ոչ ալ կ'ուզէր իմանալ, մանաւանդ հիմա, որ անկէ հետէ այդչափ երկար ժամանակ անցած էր: Մարիամ չատ կը զգուշանար բամբասանքէ: Բայց գիտէր որ գիւղի ժողովրդեան շատը Նզիսաբէթի նոյն գաղափարն ունէին թէ անոր այրը մեծ գրգռութեան տակ ըրած էր կոիւը, եւ թէ Յովսէփ ցուցած էր թէ ինք ինչպէս նենգա-

միտ էր եւ բարկաւիրտ: Ինչ եւ իցէ, անոր միջոցաւ Մարիամի այրը յանկարծ եւ անդառնալի կերպով արտաքսուեցաւ իւր տիրոջ գործարանէն ուր կը գործէր նաեւ Յովսէփ, մինչ Յովսէփ ընդունուած էր հոն սիրով եւ վստահութիւն դրուելով վրան: Այս բանը բնականապէս կը դառնացունէր յաղթեալը, եւ թէպէտ նա էր լաւ գործաւոր մը այնպէս որ դժուար չէր անոր գտնել գործ, սակայն կը թուէր թէ կորսնցուցած էր իւր նախկին համարձակութիւնը:

Եւ հիմա իւր տեսած այս ջերմ կարեկցութեան վրայ Նզիսաբէթ լցուց անոր ականջը թէ իւր այրը բնաւ չէր կրնար ներել այն հին զրկանաց, եւ թէպէտ երբեմն երեւէր մոռցած՝ մինչեւ անգամ չաբաթներով, դիպուածով եթէ ակնարկութիւն մը ըլլաք Յովսէփի յաջողութեան, կամ, որ եւս չարագոյն է, մինչեւ իսկ եթէ ճամբուն վրայ պատահէին իրարու, անոր այրը այնպէս կը յուզուէր որ գրեթէ չէր կրնար զսպել բարկութիւնը: Եւ վասն որոյ վերջին երկու կիրակիները խստիւ արգելեց իւր կինը Աստուծոյ տունն երթալէ, վասն զի իւր հակառակորդը հոն պիտի գտնուէր: "Եւ ո՛հ," ըսաւ Մարիամ ի վերջոյ, երբ մօտե-

ցան իւր տնակին դրան, «կրնա՞ս արդեօք
Շաբաթ օր մը երեկոյեան դէմ երբ այրս
տուն գտնուի, գալ եւ խօսիլ անոր հետ,
կը յուսամ թէ քեզի սիրով մտիկ պիտի ընէ,
վասն զի զիտէ թէ դուն մեր ճշմարիտ բա-
րեկամն ես : Կրնաս ցուցնել անոր թէ չի-
տակ չէ ըրածը : Չե՞ս կրնար այսպէս ընել,
Տիկին," ըսաւ աղերսազին :

«Այո, անշուշտ, պիտի ջանամ, խեղճ բա-
րեկամն, եւ Աստուած տայ որ յաջողիմ,"
պատասխանեց Մարիամ, «արդարեւ սոս-
կալի բան է ունենալ չներող եւ անհաշտ
ողի : Յառաջիկայ Շաբաթ օր, եթէ Տէրը
կամի, պիտի ընեմ փորձը :

Իւր խոստման համեմատ Մարիամ գնաց
եղիաբեթի տնակը հեռեկեալ Շաբաթ օրը :
Հարկ չէ հոս պատմել ամէն ինչ որ խօ-
սեցան, բայց միայն սա՝ թէ կնոջ այրը
յայտնի էր որ խորապէս վշտացած էր, եւ,
ինչպէս կ'ըսէր, անդուժ անիրաւութեան
մը զոհ գացած էր :

«Եւ ո՞չ ապաքէն, սիրելի բարեկամ,"
ըսաւ այցելու տիկինը, «ո՞չ ապաքէն մենէ
իւրաքանչիւրը քան զայս աւելի վշտա-
ցուցած է մեր Երկնաւոր Հայրը եւ անի-
րաւած է անոր : Մանաւանդ ո՞չ ապաքէն
ցուցած ենք անոր մեծ ապերախտութիւն՝

իւր մեղի պարգեւած ողորմութեանց եւ
օրհնութեանց դէմ, եւ սակայն տակաւին
Նա յօժար է ներել մեղի :» Այնուհետեւ
նայելով մարդուն վրայ, ըսաւ, «Դուն
հիմա չես գտնուիր քու տեղդ եկեղեցոյն
մէջ. ի՞նչ է այս, ի՞նչ է պատճառը :

«Վասն զի հոն պիտի տեսնեմ զնա, եւ
այս բանը չեմ կրնար տանիլ, չատ աւելի
աղէկ կրնամ աղօթել տունը :

«Կրնա՞մ հարցնել քեզի, բարեկամ," ըսաւ
տիկինը հեղուժեամբ, «կ'աղօթե՞ս տունը —
կրնա՞ս :

«Այո, երբեմն," ըսաւ նա վարանելով,
«կ'ըսեմ 'Ով Հայր մեր' ը :

«Ով Հայր մեր' կ'ըսե՞ս : Ես կը խոր-
հիմ թէ, վերջին բանն է այդ զոր համար-
ձակելու էիր ըսել : Ո՞չ ապաքէն Տէրու-
նական աղօթքին առաջին բառերը, 'Ով
Հայր մեր,' կը ցուցնեն թէ Աստուած Յով-
սեփին ալ Հայրն է, թէ՛ թէպէտ չտեսնես
Յովսէփին այն ժամանակ, տակաւին Նա է
նոյն Հայրը որուն դուք երկուքդ ալ կ'ա-
ղօթէք, որ զրկեց իւր Որդին մեռնել ինչ-
պէս Յովսէփին՝ նոյնպէս եւ քու մեղացդ
համար :» Եւ յետոյ, քանի որ մարդը պա-
ռասխան չտուաւ, եւ ոչ իսկ կը թուէր թէ
կը հաւնէր իրենց երկուքին մի եւ նոյն Փրո-

կիչն ունենալու դադափարին, չարունակեց տիկինը խօսիլ. "Եւ երբ կ'ըսէք 'Ով Հայր մեր' ին միւս խօսքերն ալ, կ'ըսէք, 'Մեզի ներէ մեր պարտքերը ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն', — այսինքն Յովսէփին, այնպէս չէ:"

"Այո, ճշմարիտ է," ըսաւ նա քիչ մը տխրութեամբ:

"Եւ սակայն չես ներեր անոր. ուրեմն ի՞նչպէս կրնաս սպասել որ Աստուած ներէ քեզի: Կ'ուզե՞ս որ Աստուած վարուի հետդ քու խօսքիդ համեմատ:"

"Ի՛նչ." ըսաւ դաժան նայուածքով մը, "ես բնաւ այդպէս չէի հասկնար այդ խօսքը: Լաւ, կը խոստանամ քեզի, Տիկին, ես հիմա ուղղակի պիտի երթամ ներել անոր. հիմա պիտի տեսնեմ զնա ճամբուն վրայ: Բայց հո՛ս նայէ," յաւելցուց անոր ծուռ գործը դարձեալ միտքը իյնալով, "ես պիտի Ներե՞մ անոր — վասն զի զիտեմ թէ քեզի հաճելի է ներելս — բայց բնաւ պիտի չմտնամ անոր ըրածը. ոչ, ոչ բնաւ: Բանը դրեթէ անցած է այդ աստիճանէն, եւ դուն ինէ չես կրնար սպասել որ մոռնամ:"

Ուրախութեան զգացումը որ զուարթացուցած էր Մարիամի դէմքը անոր խօսքն սկսած ատենը, փոխուած էր հիմա,

երբ տրտմութեամբ պատասխանեց այսպէս.

"Ոչ, ով իմ դրացիս, այդ չըլլար. ներում չկրնար ըլլալ առանց յանցանքը հաշուելու: Երբ ողորմելի մեղաւոր մը Աստուծոյ կու գայ խնդրելով ողորմութիւն եւ թողութիւն մեղաց, միթէ կ'ըսէ՞ Աստուած. 'Ես կը ներեմ քեզի, ես հիմա պիտի չպատժեմ քեզ, բայց պիտի չմոռնամ մեղքդ': Ես չեմ տար քեզի շնորհք, չեմ կրնար օրհնել քեզ, չեմ ընդունիր քեզ իմ գեղեցիկ երկինքս': Սիրելի՛ դրացիս, դուն պիտի չուզէիր քու դաւակներէդ մին վրնտել քովէդ այդ կերպով, հապա՞ ծունկիդ վրայ պիտի վերցունէիր, պիտի սրբէիր անոր արտասուքը, պիտի համբուրէիր անոր արտասուածքը երեսները:"

"Այո, ես այդպէս կ'ընէի, իրաւունք ունիք:"

"Եւ Աստուած ի՞նք ինչ կ'ըսէ, բարեկամս: Միթէ չըսեր, 'Ձեր մեղքերը եւ անօրէնութիւնները ա՛լ պիտի չյիշեմ': Ո՛չ ապաքէն այս է թէ՛ ներել թէ՛ մոռնալ մեղքը:"

Խեղճ մարդը լուռ նստաւ քանի մը վայրկեան. Յայտնի էր թէ մեծ պատերազմ մը կար անոր ներսի դին, զոր տեսնելով անոր բարեկամը՝ ջերմեռանդ բայց լսիկ ա-

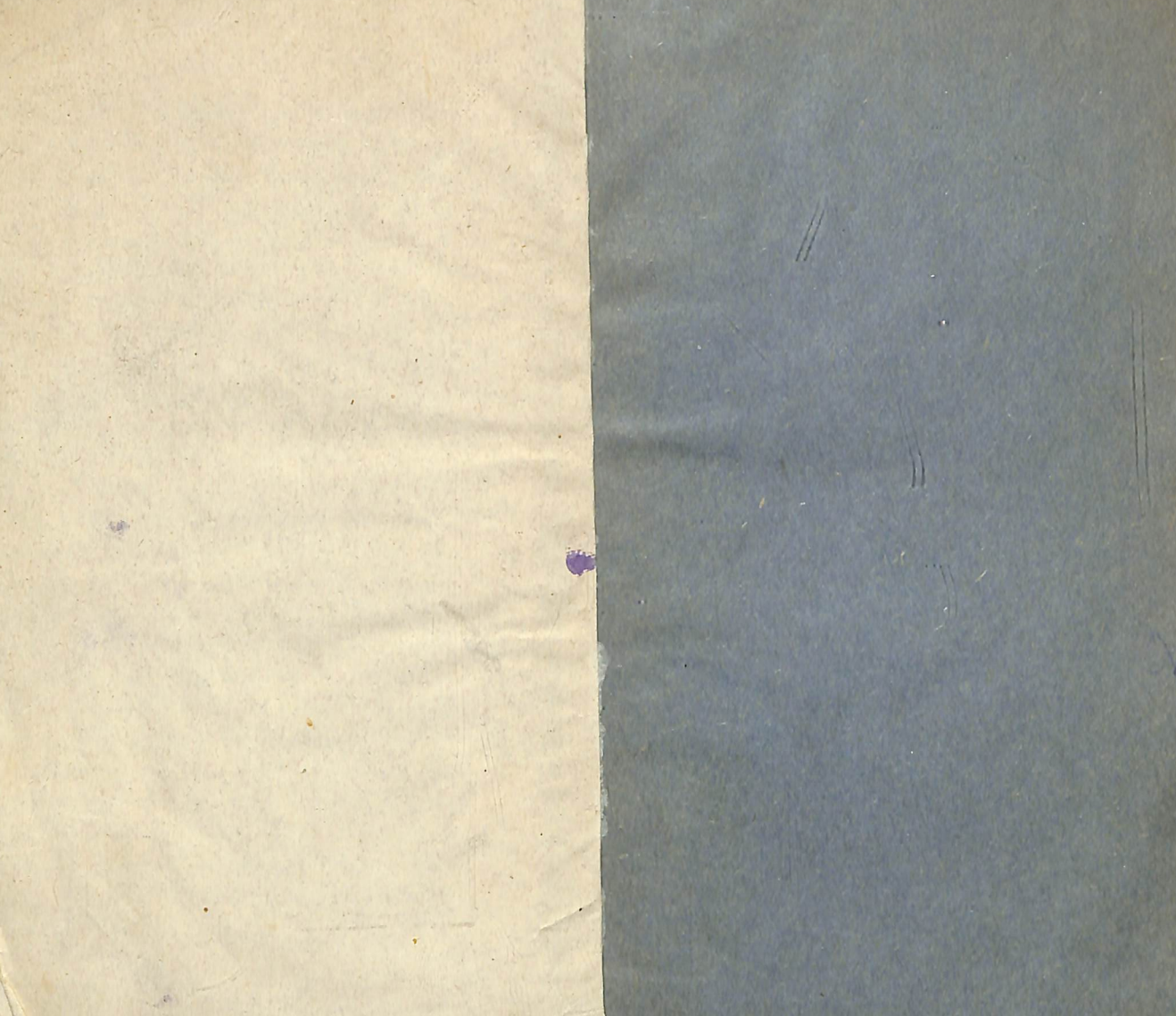
դօթք մը մատուց անոր կողմանէ, որպէս
զի զօրանար Հոգևով Սրբով՝ յաղթութիւ-
նը ձեռք բերելու համար։ Ի վերջոյ մարդը
սաստիկ պատերազմ մը մղելէն ետքը դո-
չեց։ «Ես հիմա կատարելապէս կը տես-
նեմ, Տիկին, թէ անօգուտ է յանցանքը
ներելը եթէ նաեւ չենք մոռնար։ Եւ ես հի-
մա երկուքն ալ կ'ընեմ Աստուծոյ օգնու-
թեամբը։ Վաղէ՛ն առտու զիս եկեղեցոյ մէջ
պիտի տեսնես, իբր թէ բան մը պատա-
հած չէ։ Այո՛, զիս հոն պիտի տեսնես։»

Մարիամ խորին շնորհակալութեան զգաց-
մամբ մեկնեցաւ տնակէն այն օրը, բայց
նախ ծնկան վրայ եկաւ մարդուն եւ ա-
նոր կնոջ հետ՝ օգնութիւն հայցել Տէրոջ-
մէն որպէս զի նա կարող ըլլար ի գործ
դնել իւր նոր որոշումը։ Կրնայ երեւակա-
յուիլ թէ ինչ եղաւ անոր ռախսութիւնը
երբ տեսաւ զանոնք այր եւ կին միասին
որ ծնկան վրայ աղօթքի կը կենային հե-
տեւեալ օրը եկեղեցոյ մէջ, եւ զգաց թէ
գօտութիւնը այլ եւս վերցած էր հիմա։

Մենք երբեմն կը փորձուինք խորհիլ
թէ բնաւ չենք կրնար մոռնալ մեր ընկե-
րին մեզի հասուցած մէկ միասը, անոր մէկ
դառն խօսքը կամ անիրաւ գործը, եւ սա-
կայն նոյն փոմանակ կը յուսանք թէ Աստ-

ուած պիտի ներէ մեզի, եւ կ'աղօթե՞նք
որ ներէ մեզի։ Ի՞նչ յիմարութիւն։ Ի՞նչ
յանդգնութիւն։ Ո՞չ աղաքէն Քրիստոս կ'ըսէ
մեզի որոշ կերպով։ «Ասանկ ալ իմ երկ-
նաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի, թէ որ ձեր
սրտերէն չէք ներեր ամէն մէկդ իր եղ-
բօրը իրենց յանցանքները։» Այո՛, այս նե-
րումը պէտք է որ սրտէն բղխի, եւ սրը-
տէն բղխիլը կը ցուցուի մոռնալով անց-
եալը։ Յորչափ մեր միտքը կը պահենք
մեր կրած միասը, եւ կենդանի կը մնայ ա-
նոր յիշատակը մեր սիրտերուն մէջ, մենք
ճշմարտապէս չենք ներած բնաւ, թէպէտ
համարինք կամ ըսենք թէ ներած ենք։
Այս ոգին ի՞նչպէս տարբեր է Աստուծոյ
վրայ մեր կարդացածէն, որոյ համար ըսուած
է թէ մեր բոլոր մեղքերը ծովու խորու-
թեանը մէջ կը նետէ (Միք. Է. 19)։ Ինչ-
պէս կ'ըսէ նաեւ Եսայի։ «Բոլոր մեղքերս
կոնակիդ ետեւը նետեցիր։» Ես. ԼԸ. 17։
Ուրեմն, սիրելի բարեկամք, ջանանք ըլ-
լալ Աստուծոյ նման այս բանին մէջ եւս
ինչպէս բոլոր ուրիշ բաներու մէջ։ Ընենք
ուրիշներուն, ինչպէս կ'ուզենք որ անոնք
ընեն մեզի։ Ներենք ի սրտէ եւ յուսանք
թէ մեզի ալ պիտի ներուի։

604

2017

14659

